

ZÁPISNICA

**z prvého zasadnutia Výboru pre práva lesieb, gejev, bisexuálnych, transrodových
a intersexuálnych osôb**

14. marca 2013 o 11.00 hod., Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Prítomní členovia a členky: vid' podľa priloženej prezenčnej listiny

Ospravedlnení členovia a členky: vid' podľa priloženej prezenčnej listiny

Program zasadnutia:

1. Návrh na vymenovanie podpredsedu výboru
2. Návrh na schválenie Rokovacieho poriadku výboru
3. Informácia predsedu výboru o novele zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon
4. Informácia predsedu výboru o pripravovaných konferenciách v oblasti ľudských práv LGBTI osôb
5. Návrh na pristúpenie k Jogjakartským princípom
6. Návrh na zriadenie stálej pracovnej skupiny
7. Návrh na zaujatie stanoviska Rady vlády pre ľudské práva národnostné menšiny a rodovú rovnosť
8. Návrh na nomináciu člena Výboru pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania

Rokovania v rámci jednotlivých bodov programu:

Otvorenie

Tomáš Borec, predseda výboru

Minister spravodlivosti a predseda výboru Tomáš Borec otvoril prvé rokovanie výboru. Navrhol taktiež priebeh rokovania podľa programu, ktorý bol členom výboru doručený spolu s pozvánkou na rokovanie výboru, pričom po prerokovaní týchto bodov bude otvorená diskusia vo veci zaradenia nových bodov do programu.

Výbor odsúhlasil navrhovaný program rokovania.

BOD 1

Tomáš Borec, predseda výboru

Predseda výboru uviedol, že výboru bola v zmysle čl. 4 ods. 3 štatútu výboru doručená nominácia Mgr. Martina Macka na vymenovanie za podpredsedu výboru, pričom túto podporili všetci členovia výboru vymenovaný v zmysle čl. 4 ods. 6 štatútu výboru. Predseda výboru vzhľadom na vyššie uvedenú nomináciu vymenoval Mgr. Martina Macka za podpredsedu výboru s účinnosťou od 14. marca 2013, zároveň podpredsedovi odovzdal menovací dekrét.

BOD 2

Tomáš Borec, predseda výboru

Predseda výboru skonštatoval, že k návrhu rokovacieho poriadku boli doručené písomné pripomienky, ktoré navrhol prerokovať.

Výbor prerokoval písomné pripomienky, pričom žiadne dodatočné ústne pripomienky vznesené neboli. Predseda výboru navrhol hlasovať o Rokovacom poriadku v znení prerokovaných zmien. Výbor hlasovaním uni sono (za - všetci prítomní, proti – nikto, zdržal sa – nikto) prijal uznesenie č. 1 výboru (viď. príloha).

BOD 3

Tomáš Borec, predseda výboru

Predseda pred zahájením vecného oboznámenia s novelou Trestného zákona oboznámil členov výboru, že predmetná novela je momentálne v štádiu druhého čítania v NR SR. Návrh novely zákona schválila Vláda SR na zasadnutí dňa 20. februára 2013 a v súvislosti s právami LGBTI osôb návrh zákona dopĺňa § 140 písm. f) Trestného zákona, ktorým sa upravuje osobitný kvalifikačný pojem, tzv. osobitný motív o znak spáchania trestného činu z nenávisti pre sexuálnu orientáciu, teda ak dôjde k spáchaniu akéhokoľvek trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona z motívu nenávisti pre sexuálnu orientáciu, takéto konanie bude posudzované prísnejšie, nakoľko podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby. Uvedená zmena reaguje na zvýšený počet násilných a iných protiprávných konaní v spoločnosti vo vzťahu k osobám s inou ako heterosexuálnou orientáciou, ktoré sú motivované práve nenávisťou pre ich odlišnú sexuálnu orientáciu.

Návrh doplnenia bol prijatý v súvislosti s plnením úloh Koncepcie boja proti extrémizmu na roky 2011-2014 schválenej uznesením vlády SR č. 379 z 8. júna 2011 v rámci činnosti Medzirezortnej pracovnej skupiny odborníkov zameranej na elimináciu rasovo motivovanej trestnej činnosti a extrémizmu.

Martin Macko, podpredseda výboru, Iniciatíva Inakosť

Podpredseda výboru Martin Macko ocenil skutočnosť, že sa do Trestného zákona zavádza takýto osobitný motív pri spáchaní trestných činov. Vníma to ako prvý krok, pričom poukazuje na to, že momentálne prebieha monitoring Odporúčania Rady Európy pre oblasť trestného práva, z ktorého vyplynula požiadavka na zmenu legislatívy. Poukázal na to, že dané zmeny vychádzajú aj z rozhodnutia ESĽP proti Švédsku z roku 2012. Upozornil taktiež na potrebu rozvoja metodiky najmä pre orgány činné v trestnom konaní.

Ol'ga Pietruchová, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny

Členka výboru navrhla podporiť túto informáciu vydaním prehlásenia výboru. Uviedla taktiež, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny podalo v medzirezortnom

pripomienkovom konaní, pripomienku, ktorá nebola akceptovaná, nakoľko bola nad rámec novely. Uvedená pripomienka sa týkala trestného činu znásilnenia, ktoré je v Trestnom zákone stále zadefinované ako heterosexuálny styk. Rozšírenie tejto definície vidí ako podnet do budúcnosti pri opätovnom novelizovaní Trestného zákona.

Predseda výboru navrhol hlasovať o uznesení výboru na podporu tohto postupu. Výbor hlasovaním uni sono (za - všetci prítomní, proti – nikto, zdržal sa – nikto) prijal uznesenie č. 2 výboru (viď. príloha).

BOD 4

Tomáš Borec, predseda výboru

Predseda výboru oboznámil členov výboru o pripravovanej regionálnej konferencii o právach lesieb, gejev, bisexuálnych a transrodových osôb v Európe, ktorá sa bude konať dňa 26. marca 2013 v Paríži. Nakoľko pracovný program predsedu výboru mu neumožňuje zúčastniť sa danej konferencie, navrhol členom výboru možnú účasť v prípade záujmu.

Ďalej predseda oboznámil členov o konaní sa Konferencie o ľudských právach, sexuálnej orientácii a rodovej identite, ktorá sa bude konať v dňoch 15.-16. apríla 2013 v Osle. Taktiež dal členom na zváženie možnosť zúčastniť sa danej konferencie.

Roman Kollárik, Queer Leaders Forum

Oznámil členom výboru, že je na konferenciu v Paríži prihlásený a v prípade ak sa danej konferencie zúčastní, poskytne výboru krátku správu z konferencie.

BOD 5

Tomáš Borec, predseda výboru

Predseda výboru predstavil bod programu, ktorý navrhla zaradiť skupina 12 členov výboru, pričom navrhujú, aby sa výbor prihlásil k terminológii a interpretácii ľudských práv LGBTI ľudí obsiahnutej v Jogjakartských princípoch, ktoré v slovenskom jazyku vydal Úrad vlády SR v roku 2011. Dokument má inšpiratívny charakter pre budovanie systému ochrany ľudských práv v SR. Jednotlivé princípy v dokumente uvedené sú nesúladné s aktuálnym právnym stavom v SR. Predseda výboru navrhuje využívať terminológiu z daného dokumentu.

Martin Macko, podpredseda výboru, Iniciatíva Inakosť

Podpredseda výboru ako zástupca členov výboru navrhujúcich pristúpenie k Jogjakartským princípom vysvetlil potrebu pristúpenia k týmto princípom, a to najmä z dôvodu vyskytujúcich sa problémov s terminológiou a definíciami v oblasti práv LGBTI osôb. Vyjadril presvedčenie, že jednou z úloh tohto výboru v budúcnosti bude vypracovanie takejto terminológie, ale keďže to vyžaduje dlhšiu odbornú prípravu, Jogjakartské princípy predstavujú štandardný dokument, ktorý používajú orgány Európskej únie i Rady Európy.

Oľga Pietruchová, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny

Členka výboru navrhuje zriaadiť pracovnú skupinu pre vypracovanie terminológie a právnej analýzy a rozpracovanie princípov ochrany LGBTI ľudí na podmienky SR.

Adriana Mesochoritisová, Možnosť voľby

Členka výboru nevidí žiaden problém, prečo by sa výbor nemohol prihlásiť k Jogjakartským princípom ako celku, pretože ide o dokument sumarizujúci základné ľudské práva všetkých občanov SR. Nejde podľa nej o zaviazanie sa k právnemu dokumentu, ale o akýsi oporný dokument uznávaný v rámci EÚ. Prihlásenie sa k týmto princípom môže dať výboru určitú víziu budúceho smerovania.

Peter Varga, Občan, demokracia, zodpovednosť

Člen výboru vyjadril presvedčenie, že ak sa aj výbor k určitým princípom prihlási, nedochádza k porušeniu resp. obchádzaniu programového vyhlásenia vlády. Takýmto prijatým uznesením sa možno riadiť bez ohľadu na funkčné obdobie vlády, nakoľko funkčné obdobie výboru je nezávislé na vládnom. Upozornil taktiež na to, že výbor nie je decizívnym orgánom.

Hana Smitková, Aspekt

Členka výboru upozornila na skutočnosť, že úlohou tohto výboru nie je konštatovanie aktuálneho stavu, ale vysielanie určitých signálov na vykonanie zmien v danej oblasti.

Pavol Šimunič, Ministerstvo kultúry SR

Člen výboru upozornil na fakt, že niektorí členovia výboru nemali doposiaľ možnosť oboznámiť sa s týmto dokumentom, a teda nie je možné zaujať stanovisko ani prijať uznesenie.

Predseda výboru navrhol daný bod presunúť na prerokovanie na nasledujúcom zasadnutí výboru, pričom všetkým členom výboru budú Jogjakartské princípy distribuované ako materiál na rokovanie výboru. Členovia výboru vyslovili s daným postupom všeobecný súhlas.

BOD 6

Tomáš Borec, predseda výboru

Predseda výboru predniesol návrh skupiny členov výboru, a to zriadenie pracovnej skupiny výboru pre spracovanie analýz, návrhov stanovísk, uznesení a pripomienok k zákonom, všeobecne záväzným právnym predpisom, opatreniam nelegislatívnej povahy, ako aj k návrhom zákonov, všeobecne záväzných právných predpisov, opatrení nelegislatívnej povahy a za vedúceho tejto pracovnej skupiny navrhuje člena výboru Júliusa Koleniča.

Oľga Pietruchová, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny

Členka výboru dala na zváženie, aby sa predmetná pracovná skupina zaoberala aj prípravou plánu práce výboru.

Pavol Šimunič, Ministerstvo kultúry SR

Člen výboru navrhol, aby pracovná skupina bola definovaná voľnejšie, čo by pracovnej skupine umožňovalo obohacovať svoj program a táto skupina by mala priniesť určitý základ pre fungovanie výboru. Pracovná skupina by mala priniesť správu o aktuálnom stave v oblasti ochrany LGBTI osôb.

členovia výboru súhlasili, aby výbor svojim uznesením navrhol predsedovi výboru zriadiť pracovnú skupinu výboru. Predseda výboru vyzval členov na hlasovanie o predmetnom uznesení. Výbor hlasovaním uni sono (za - všetci prítomní, proti – nikto, zdržal sa – nikto) prijal uznesenie č. 3 výboru (viď. príloha).

BOD 7

Martin Macko, podpredseda výboru, Iniciatíva Inakosť

Podpredseda výboru oboznámil členov výboru s navrhovaným znením uznesenia. Výbor má v danom uznesení navrhnúť Rade vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, aby zaradila na svoje rokovanie samostatný bod týkajúci sa iniciatív občianskych združení Inštitút Leva XIII. a Fórum života a poslancov Kuffu, Škripeka a Vašečku, ktoré závažným spôsobom znevažujú prácu mimovládnych organizácií aktívnych v oblasti rodovej rovnosti a ľudských práv LGBTI ľudí a taktiež vyzývajú na zrušenie výboru. Podľa jeho vedomosti rada v minulosti prijímala obdobné stanoviská.

Milica Jančulová, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

Poverená (zastupujúca) členka výboru upozornila na fakt, že predmetné iniciatívy boli adresované priamo predsedovi vlády. Taktiež upozornila na skutočnosť, že rada je odborným poradným orgánom vlády, a teda nie je vhodné aby rada prijímala obdobné politické stanoviská. Pokiaľ ide o návrh na prijatie uznesenia rady, toto uznesenie by malo byť odborné (napr. s odkazom na medzinárodné záväzky atď.). Je potrebné brať na zreteľ i tú skutočnosť, akú bude mať spätnú väzbu prijatie takéhoto uznesenia, a teda aký posun v danej problematike prinesie prijatie takéhoto uznesenia.

Tomáš Borec, predseda výboru

Podľa názoru predsedu výboru, pokiaľ sa týka iniciatív smerujúcich proti mimovládnym organizáciám, výbor nie je príslušný vyjadrovať sa k takýmto záležitostiam. Výbor nemá byť nástrojom pre mediálny súboj proti iným organizáciám. Pokiaľ však ide o výbor samotný a o jeho existenciu, k tomuto je samozrejme vhodné vyjadriť sa. Momentálne však nie je možné zaujať stanovisko, nakoľko výbor nemá k dispozícii na oboznámenie sa jednotlivé vyjadrenia smerujúce k iniciatíve na zrušenie výboru. Vidí teda problém s formuláciou konkrétneho uznesenia, ktoré by mala rada prijať. Išlo by iba o deklaratórne výroky, pri ktorých rada nemá možnosť ďalšieho postupu.

Oľga Pietruchová, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny

Člena výboru navrhuje, aby výbor podporil otvorený list, ktorý odoslala skupina mimovládnych organizácií ako odpoveď na predmetné osočovanie a odporučiť rade, aby rovnako podporila toto stanovisko. Takéto uznesenie by bolo jednoznačnejšie a konkrétnejšie ako pôvodne navrhované uznesenie. Nevidí dôvod, aby rada vlády a ani vláda samotná znovu obhajovala existenciu tohto výboru, nakoľko prijala uznesením štatút tohto výboru, a teda je zřejmé, že s jeho existenciou súhlasí a podporuje ju.

Predmetný list bol výboru následne prednesený.

Pavol Šimunič, Ministerstvo kultúry SR

Člen výboru sa domnieva, že z textácie uznesenia tak ako je navrhnutá, nie je možné posúdiť, voči akým konkrétnym výrokom konkrétnych osôb má stanovisko smerovať. Nakoľko bola daná iniciatíva adresovaná predsedovi vlády a ministrovi zahraničných vecí a európskych záležitostí a podpredsedovi vlády, príslušnými na vyjadrenie sa sú práve tieto osoby.

Adriana Mesochoritisová, Možnosť voľby

Členka výboru nevidí dôvod na to, aby sa výbor vyjadroval iba k záležitostiam, ktoré sa ho priamo týkajú. Tento výbor by sa mal vyjadrovať ku všetkým útokom, resp. tak k pozitívnym ako i k negatívnym záležitostiam týkajúcich sa práv LGBTI osôb. Poslaním výboru je i formovanie verejnej mienky, a teda je potrebné dať verejnosti signál, že výbor neakceptuje výroky, ktoré sú v rozpore s ochranou ľudských práv.

Nakoľko nie je možné objektívne formulovať znenie uznesenia, ktoré sa odporúča rade prijať, a to najmä z dôvodu absencie tzv. "pridanej hodnoty", a teda aby nešlo iba o politickú deklaráciu rady, z časového hľadiska taktiež nemožno hlasovať procedúrou per rollam, daný bod bude vyradený z programu výboru. S daným postupom bol vyjadrený všeobecný súhlas.

BOD 8

Pokiaľ sa týka bodu č. 8 programu, členovia výboru súhlasili s použitím procedúry per rollam pre nomináciu člena Výboru pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania.

Predseda výboru Na záver poďakoval prítomným za aktívnu účasť a ukončil prvé zasadnutie výboru.

Zapísala: Petra Repková, tajomníčka výboru

Schválil: Tomáš Borec, minister spravodlivosti SR a predseda výboru

